

פרוטוקול ועדה לקידום מעמד הילד מיום 17.11.2020

מועד התכנסות- יום ג' 17.11.2020, א' כסלו תשפ"א

שעת התכנסות- 17:00

מקום ההתכנסות- וועדה באמצעות הזום

רשימת המשתתפים

הרב דוד טוויטו- יו"ר ועדה לקידום מעמד הילד

גב' רונית צור- ראש מנהל שירותים חברתיים

מר אריה מימון- ראש מנהל החינוך

גב' מרטין עובדיה- מנהלת אגף חטיבה צעירה

גב' יעל כהן- מנהלת אגף רווחה

גב' קטי אליאב- מנהלת המרכז לטיפול ומניעת אלימות במשפחה

גב' אורית אלמוזלינו-רייז- חברת וועדה

מר משה ראובני- נציג ציבור

גב' קוני טובול- נציגת ציבור

גב' פנינה בן זקן- נציגת ציבור

מר מאיר פור- יו"ר ועד הורים עירוני

גב' טלי דרורי- ראש תחום גיל הרך

גב' יעל נהוראי אטיאס- מנהלת התכנית הלאומית לילדים ובני נוער בסיכון

גב' גילית אבטליון- מנהלת המרכז להורות משמעותית

גב' הדר פלדמן- מועצת התלמידים

גב' שלי אגם- מועצת התלמידים

גב' רינת פלדמן- מועצת התלמידים

מר אורי זרביב- מועצת התלמידים

גב' אילנית טוויטו- מזכירת הוועדה

נעדרו

הרב וובר אפריים- חבר מועצה
מאיר אברג'ל- חבר מועצה
מר יעקב קריספין- נציג ציבור
גב' קלרה בקטייב- נציגת ציבור
מר עומר אונגר- מנהל אגף רווחה
מר דני קליין- מנהל אגף חטיבה עליונה
גב' סימונה מורלי- מנכל הרשות למאבק בסמים והתמכרויות
מר רן ארז- נציג ארגון המורים
גב' ג'ינה מרום- נציגת הסתדרות המורים
מר אפריים וובר- חבר מועצה
מר יוסף מאיר הורביץ- נציג ציבור
גב' אפרת טובול- מנהלת בי"ס יצחק רבין
גב' קרין בן יוסף- מנחת מועצת נוער
גב' נהורה סיקסיק- רכזת תנועות הנוער
גב' מזל שאלתיאל- ראש תחום ילדים ונוער
גב' מירי בן דוד- מנהלת מחלקת בריאות

הנושא-

השפעת מצב החירום על המערכת המשפטית, התפתחות קונפליקטים ומצבי אלימות בבית.

מהלך הדיון-

גב' קטי אליאב- מציגה את המרכז לטיפול ומניעת אלימות במשפחה. זהו מרכז עירוני שנותן שירות לכל העיר ומציע טיפול פרטני וקבוצתי לילדים, לנשים ולגברים שמתמודדים עם אלימות במשפחה. במרכז ישנה עובדת דוברת אמהרית, עובדת דוברת רוסית, אנחנו מפעילים קבוצת הפניה לתעסוקה לנשים נפגעות אלימות מתוך בהבנה שתחום התעסוקה קריטי בהקשר של יציאה

ממעגל האלימות, וכן קבוצה טיפולית לנשים יוצאות מקלט שנשארו באשדוד לאחר שהייה במקלט לנשים מוכות. במהלך השנה היו 365 מטופלים במרכז, נשים, גברים וילדים. אוכלוסייה נוספת שמטופלת אצלנו זו אוכלוסייה של קשישי שנפגעים מאלימות ע"י המטפלים בהם/בן זוגם. 25 ילדים קיבלו טיפול באופן פרטני במרכז. אנחנו מפעילים תכנית שנקראת "חברות בזוגיות", תכנית שפועלת בתיכונים בשכבות ט' או י'. התכנית במתכונת של סדנאות- 5 עד 7 מפגשים שמועברים לכל השכבה, בסדנאות אנחנו מדברים על מה זה זוגיות ואיך לזהות את "הנורות האדומות". בבתי הספר קיימנו גם קבוצות של נערות או נערים שהשתלבו במענה של קבוצה ייחודית ולא כיתתית. בתקופת הקורונה יש עליה גדולה בכמות הפניות, פה באשדוד הייתה עלייה של פי 3 פניות אלינו וזה הצריך התארגנות מחדש בהיבט של איך נותנים מענה לכל הפונים במהירות האפשרית. לכן הפעלנו קבוצות ייעודיות שנותנות מענה טיפולי קבוצתי לכל הפונים, כאשר המטרה של המפגשים היא גם להציע טיפול וגם לתת מענה מידי, לאחר מכן הפונות משולבות בטיפול קבוצתי. בנוסף דרך מוקד 106 נפתח קו חם לטיפול בפניות של נשים נפגעות אלימות. יש לנו קשר הדוק עם משטרת אשדוד, הרושם הוא שעלינו מדרגה ביצירת שיתוף פעולה טוב עמם. משטרת אשדוד מדווחת על עלייה של 17% בדיווחים שהגיעו אליהם על אלימות במשפחה, והתמקדנו בחיזוק ושיפור הקשר עם המשטרה במטרה ליצור שותפויות על מנת לייעל את המענה לפונים.

הרב דוד טויטו- אני עוסק ומומחה בתחום של טיפול בזוגות וקונפליקטים בין זוגות, האם יש מענה שניתן לקבל קודם להגעתם למצבים של קונפליקטים ואלימות, מענה של טיפול זוגי למשל. אנחנו מרגישים שישנו משבר פסיכולוגי עמוק בנושא של משפחות, כדי לתת מענה מקדים, של מניעה?

קטי- בתחנה לטיפול זוגי ומשפחתי נותנים טיפול זוגי. יש לנו ברווחה רצף של מענים, למשל מרכזי הורים וילדים.

גב' קוני טובול-המטרה של הוועדה היא רווחת הילדים, מלבד התכנית שמתקיימת בתיכונים, חסר לי ההיבט החינוכי. העניין של חינוך הוא בתחום אחריותנו כנציגי ציבור והיית רוצה לדעת האם יש תכניות נוספות שמתמקדות אצל ילדים ובני נוער, למשל מחלקת החינוך שלנו.

גב' קטי אליאב- הסדנא הזו מתפרסת על 5 מפגשים ומדברת על מה זה זוגיות, מה זה אהבה, מה זה תקשורת חיובית. לתוכנית יש אלמנטים פסיכו-חינוכיים, כשזיהינו בשכבה מסוימת שיש איזשהו מוקד של נערות או נערים שהיועצת נחשפה אליהם, עשינו אצלם קבוצה יותר תהליכית.

גב' קוני טובול- השאלה מה קורה אחרי הסדנא, האם יש המשכיות?

גב' רונית צור- קוני את מכוונת לתכנית מובנית פדגוגית בבתי הספר שמתייחסת לתופעה של ילדים עדים לאלימות. מדובר בנוער בסיכון, בדיוק כמו ילדים שנפגעים בעצמם מאלימות.

גב' מרטין עובדיה- באופן עקרוני הנורה האדומה שדברנו עליה בתהליך מובנה של סדנאות זה אולי פחות קורה, כי זה יושב יותר בשיח הפרטני שיש ליועצת עם התלמידים. המיקוד של מניעת אלימות באשר היא, זה יושב גם כאן (בשיח עם היועצת) כדי לזהות את הנורות האדומות. כשאנחנו מזהים אנחנו פונים להורים אבל גם לשותפים שלנו במערכת הרווחה. אלו הן נקודות ההשקה, זה מערך שעבדנו עליו שנים, לגבש שיתוף פעולה בין המערכות השונות. בנוסף כל הילדים מקבלים שעות לימוד של כישורי חיים והמחנכים מדברים גם על הנושאים האלו. כל ילד שמכה את סביבתו, גם בגנים, זה מעלה סימני אזהרה, ואז אנחנו מקיימים וועדות מקצועיות ומשתפים את שפ"י ותכנית מעגן, המנחות של המרכז להורות משמעותית וכד'. אמנם יש פחות סדנאות מובנות, אבל הרבה שיתוף פעולה.

גב' גילית אבטליון- כדי להוסיף לעבודה ההוליסטית שנעשית בעיר, אנחנו עובדים בשיתוף פעולה מלא עם מחלקת החינוך, יש לנו מנחות הורים שעובדות בבתי הספר ומדריכי מוגנות שנכנסים לבתי הספר ועובדים עם ילדים שזקוקים לסיוע. דרך היועצות וראשי המנהל אנחנו מקבלים שמות של הורים שזקוקים להדרכה ומקיימים הרצאות להורים בנושא. יש לנו מודל ייחודי שבמסגרתו מנחות ההורים שלנו מגיעות להורים הביתה. יש לנו מודל חדש שבמסגרתו כל מרכז הורות בארץ נתן שבוע של הרצאות להורים.

גב' אורית אלמוזלינו-רייז- אני רוצה לשבח את קטי, המרכז למניעת אלימות שלנו באשדוד מקבל תשבחות מכול הארץ, אין להן רשימת המתנה וזה לא מובן מאליו. רציתי לשאול מבחינת פסיכולוגים, מה הזמינות?

גב' מרטין עובדיה- לכל בית ספר יש פסיכולוג שזמין ונותן שירות, כולל הכנה לשיבות מקצועיות, הכנה לוועדות לחינוך המיוחד, שיחות אישיות וטיפול. בגנים אין לנו תקן לכל גן, רק בגני חובה יש לנו פסיכולוג מלווה. במקרה של אס-או-אס, פניות יקבלו מענה. כרגע יש בלימה של משאבים בגלל תקופת הקורונה- לא היו היתרים למפגשים. אנחנו מתחילים לחזור לעבודה, זה לוקח זמן. כרגע זה משאב שחסר, לאט-לאט המשאבים הללו מתחילים לחזור.

גב' קוני טובול- אולי לאור העלייה בפניות על אלימות יש לשים לב ולהגדיל את כמות המשאבים, למשל בזום.

גב' מרטין עובדיה- בגנים פתחנו מענה של ייעוץ מקוון להורים. יש היענות, אבל זה עדיין בשלבים של התחלה. זה מאוד קשה לטפל באמצעות הזום, קשה לפתח מודל של אמון באנשים באמצעות הזום.

גב' קוני טובול- אני רוצה להעלות לתשומת לב גורמי החינוך שילדים הולכים לאיבוד כתוצאה מתקופת הזום, רואים גילויים של אלימות אצל ילדים שלא אופיינו בכך בעבר. כדאי לתת על זה את הדעת, הדור הזה עלול ללכת לאיבוד. גם בשבוע האחרון הגיעו אלי פניות בנושא.

מר אריה מימון- אנחנו מודעים לפניות שמגיעות אליך ואלינו, המצב הולך ומחמיר וצריך לומר זאת בצורה ברורה, הקורונה והשלכותיה, פיטורים, קשיים כלכליים, סכסוכים בין ההורים- כל זה העצים מאוד את הבעיות בבית. בני נוער לא תמיד נכנסים לזום ולומדים, זה מגיע לשתייה, לאלימות, למריבות קשות בבית למשל על המחשב שכל הילדים צריכים ללמוד בו. מספר איומי ההתאבדות גדל באופן משמעותי וזה חלק מהעניין. הדרך היחידה שלנו היא לאסוף מידע דרך שיחות יומיות עם הילדים, על הגננות להיות בשיחות זום יומיומיות עם התלמידים, כל אחד בנפרד, ועל ידי זה לזהות מצבי סיכון וסימני אזהרה. השירות הפסיכולוגי הוציא הנחיות ברורות ומדויקות למורים איך לזהות מצבי סיכון וגם שיתוף הפעולה עם מהמרכז להורות משמעותית והרווחה מאוד משמעותיים. ואחרי שאמרתי את כל זה אני רוצה להגיד שאנחנו לא מגיעים לכל בני הנוער והילדים שזקוקים לסיוע, לא תמיד ההורים מודעים לקושי של הילד. זו תוצאה קשה של הקורונה, לגבי העתיד אנחנו עומדים בפני קטסטרופה ברמה עולמית, דור של תלמידים שההתייחסות שלהם היא ברמה של "אם לא בא לי אז אני לא נכנס ללימודים". צריך לזכור שכיתות א' והגנים לומדים באופן מלא כבר חודש ולאט לאט אנחנו סוגרים את הפער הזה. בתיכונים כיתות חינוך מיוחד, לקויי למידה ובתי ספר לנוער בסיכון משרד החינוך מאפשר למידה וזה לכשעצמו מצמצם מעט את הבעיה. אני הכי מודאג מהמצב של חטיבות הביניים, אלו התלמידים שמאוד מדאיגים אותנו, וגם כך אלו גילאים של מעבר שמתאפיינים בקשיים. אלו בעיות מאוד מורכבות, ואף שיש כוח אדם, למשל סיוע של סטודנטים, כרגע זה לא ממומש בגלל מגבלות הקורונה.

גב' יעל נהוראי אטיאס- אני רוצה לציין ששני העוגנים הגדולים של התכנית הלאומית לילדים בסיכון הם החינוך והרווחה. בבתי הספר פועלים חדרי השלווה למשל. אם לפני הקורונה דברנו על האלימות אצל ילדים בוועדות של גיל הרך, החביון והנוער, אני חושבת שיש נקודת אור. אני אופטימית.

גב' רונית צור- הנימה האופטימית חייבת להיות כי אחרת לא היינו עובדים כל יום מהבוקר עד הערב כדי לתת מענים. אני רוצה לציין במלוא הצניעות שממקומות אחרים באים לראות את התכניות שלנו במנהל החינוך והרווחה. הרב דוד טויטו- אני מבקש לברך את כל המשתתפים בברכת חודש טוב.

רשמה:

אילנית טויטו

יו"ר הוועדה, הרב דוד טויטו- _____

מזכירת הוועדה, ד"ר אילנית טויטו- _____